

SIFI aftalen kan ende med at give falsk tryghed

Af Jens Hauch (Cheføkonom) og Nikolaj Warming Larsen (Ledende økonom)

Regeringen har indgået aftale om regulering af de såkaldte »systemisk vigtige institutter« - SIFlerne. Det vil sige kreditinstitutter, der er så vigtige, at det kan få uforholdsmæssigt store konsekvenser for Danmarks økonomi, hvis de skulle gå konkurs.

Efter aftalen erklærede Erhvervs og vækstministeren: »Jeg er meget tilfreds med, at vi indfører de skrappeste krav til banker og særligt til SIFlerne nogensinde, siden vi fik Basel-systemet«. DLR Kredit, der ejes af lokale og regionale pengeinstitutter, blev på falderebet medregnet blandt SIFlerne og erklærede, at man var glad for dette. Men hvorfor er man glad for at blive underlagt »skrappe krav«? Et ekspertudvalg har analyseret SIFlerne og er nået frem til et sæt anbefalinger. Men den indgåede aftale er ikke så skrap som anbefalet: Udvalgets anbefalinger ville alt i alt betyde ekstra kapitalkrav til Danske Bank på 5 pct. og 2,5- 3,5 pct. for de øvrige institutter.

I aftalen blev kravene imidlertid rundt regnet halvt så store som udvalget foreslog.

Og de formelle krav er mere lempelige end dem, der er foreslået eller besluttet i Sverige og Norge. I aftalen henvises dog til, at man tager diskussionen op igen, når man på EUplan har fundet frem til, hvordan de store institutter skal håndteres i en krisesituation.

Det kan også være, at EU-landene vil stille større krav, end dem der indgår i aftalen.

Men i aftalen er der ingen hensigtserklæringer om, at dette er et dansk mål.

Logikken bag SIFI-regulering er, at de systemisk vigtige banker skal sikres mere end andre banker, der ikke på samme måde udgør en risiko for hele økonomien. Men den - noget tekniske - virkelighed er, at der anvendes forskellige regneprincipper, når den såkaldte »solvensprocent« skal opgøres i store og små banker. Disse forskellige principper får de store banker til at fremstå mere solide og gør det umuligt at sammenligne kravene til store og små banker.

De store SIFI-institutter fik nemlig i 2007/ 2008 lov til at anvende den såkaldte IRB-metode, når deres solvensprocent skal opgøres.

IRB er et nyt regnskabsprincip, der mere detaljeret tager højde for den forskellige risiko på forskellige typer af udlån, men som også overlader en større del af vurderingen til institutterne selv.

Ved overgangen til IRB-modellerne kom institutterne i gennemsnit til at fremstå godt 60 pct. mere solvente. Det betyder i praksis, at de store institutter via beregningsprincipperne har fået en lempelse i reguleringen.

For nogle institutter kan lempelsen være i samme størrelsesorden som stramningen, der følger af SIFI-aftalen. DLR forventer da også at imødekomme SIFI-kravene ved at få tilladelse til at anvende IRB-metoden.

For en række SIFI-institutter vil kravene således gradvist blive forøget til et niveau, som næppe er meget anderledes end det, der gjaldt i årene op til krisen. Og da metoderne er forskellige, ved ingen om de store institutter reelt er mere solide end de mindre.

Med Bankpakke 3 blev der besluttet en afviklingsmekanisme for nødlidende banker.

Det betyder i praksis, at aktiviteterne i en nødlidende bank afvikles i et kontrolleret forløb frem for at nedsmelte ukontrolleret.

Det kontrollerede forløb reducerer den systemiske risiko, men staten garanterer ikke institutternes overlevelse. Det sidste er vigtigt, da en virksomhed med garanteret overlevelse ikke har megen grund til selv at være påpasselig i sine dispositioner.

Men det fremgår imidlertid af SIFI-aftalen, at SIFI-institutterne ikke kan afvikles efter procedurerne i bankpakke 3. Ekspertudvalget anbefalede en procedure til afvikling af nødlidende SIFler, men heller ikke denne procedure blev indeholdt i aftalen.

Aftalen lægger op til, at der frem mod 2016 skal udarbejdes afviklingsplaner, men det er endnu uklart, hvilken risiko staten dermed vil påtage sig. En delvis statsgaranti vil betyde, at institutternes kan tiltrække billigere funding, men Staten påtager sig risikoen.

Som sagen står lige nu, står institutterne ikke over for mærkbart skrapere kapitalkrav end inden finanskrisen. Og DLRs glæde indikerer, at gevinsterne i form af billigere funding kan overstige de noget begrænsede ulemper ved at være SIFI. Modstykket er, at staten kan have påtaget sig en ikke ubetydelig risiko, og af den systemiske risiko ikke er reduceret. s mere om Krakas analyse her: www.finanskrisekommissionen.dk